

Durmuş Hocaođlu

Cumhurbaşkanı Seçimi Münâsebetiyle İdeal Politik ve Real Politik: I

Yeniçağ, “Analiz”., 17 Ağustos 2007, Cuma., s.08
“Analiz” Sıra No: 558; 2007-073; Ağustos-08

YENIÇAG

İdeal Politik ve Real Politik terimleri daha ziyâde hâricî, yâni milletlerarası siyâsette kullanılır ve mânâları da esas îtibâriyle ‘ideal’ ve ‘real’ ayrımında mündemiç olup, hulâsaten şu merkezdedir: İdeal Politik “olması gereken” politikadır, Real Politik ise “olmakta olan”.

İdeal Politik, asıl olarak ‘iyi ve doğru’ idealine yönelmiş, yeryüzünde, insanlar arasında, iyi ve doğru olanı yaşanır bir şekilde tahakkuk ettirmeyi amaç ittihaz edinmiş bir politika anlayışı olup, aynı zamanda ve öncelikle felsefenin konusudur. Tabiatıyla, bir ideal politikanın gerçekleştirilebilmesi için birçok şeye kesinkes şart mertebesinde gerek vardır ki bunların en başında geleni de hiç şüphesiz – siyâsetin öznesi de nesnesi de insan olduğuna binâen - “ideal insan”dır ve İdeal Politik’in en büyük zaafı da burada ortaya çıkmaktadır: Çünkü, ‘ideal’ kelimesinin bir kavram olarak, bâni’i Platon tarafından yapılan târifine bakacak olursak, umûmiyetle sanıldığına aksine, ‘en iyi’, ‘en mükemmel’ değil, bilakis, ‘yeryüzünde gerçekleştirilemeyecek kadar iyi ve mükemmel’ demek olduğunu görürüz. Bu, ‘ideal’in platonik târifi; ancak, onun da platonik olmayan – daha açıkçası ‘real’ olan - versiyonu, “mümkün olduğu kadar iyiye ve doğruya yaklaşan” siyâset anlamında olup, bu anlamıyla bizzat Platon tarafından da savunulan bir idedir.

Real Politik ise, siyâsette “olması gereken”e, yâni ‘ideal’e değil, “olması mümkün olan”a, yâni ‘real’e yönelmeyi ifâde etmektedir ve teknik bir terim olarak da ilk defa August Ludwig von Rochau (1810-1873) tarafından 1853 yılında kullanılmıştır.

İmdi bu iki siyaset türü bütün tarih boyunca çatışıp durmuştur ve işin en dikkat çekici yanı da şudur ki, her ne kadar teknik bir terim olarak mâzisi bu kadarcık kısa olsa bile, felsefe olarak olmasa da, tatbikat olarak kökenleri muhtemelen İdeal Politik’ten daha da eskiye dayanmakta olan Real Politik, bütün tarih boyunca fiilen tatbikatta ve mer’iyette kalmış olan ve hâlen de olmaya devam eden tek siyâset türü olmuştur.

Nasıl ki İdeal Politik’in en büyük fikir üstâdı Platon (Eflâtun) ise, Real Politik’in de – bu kelimeyi hiç kullanmamış olmakla berâber - en büyük fikir üstâdı da, kanâatimce, Makyavel’dir (Niccolo Machiavelli; 1469-1520). Aslında insanlar Makyavel’i “siyâsî ahlâksızlığın filozofu” olmakla itham ederlerse de bence bu bühtandır; O, sâdece, “insanın insan üzerine oynadığı en büyük oyun” olan siyâsetin en acı, en merhametsiz kurallarını büyük bir açıkyüreklilikle dile getirmiştir, mes’ele bundan ibârettir.

İmdi: İdeal Politik’in - her ne kadar ‘ideal’in içinde mündemiç olan iyi ve mükemmel kavramlarının muhtevâları hakkında tam bir mutâbakat hâsıl olamayabilirse de - elbet de, prensip olarak daha iyi ve daha insânî olduğu şüphe götürmez; ancak,

mükemmele yönelmek, dikkatli davranılmayacak – yâni realitenin katı prensipleri hafifsenecek – olursa, bu defa kör bir romantizme yol açarak bir zaafa düşülmesine ve bu ise, mükemmele giden yolda gayret sarfedenler için, tam aksine, kendi kendisini imhâ eden birtakım sonuçlara sebebiyet verebilir.

Nitekim, Real Politik'in lânetlenmiş filozofu Makyavel, 'mükemmel'in, 'iyi'nin düşmânı olduğunun bilincinde olarak, "insan insanın kurdudur" prensibini ciddiye almadan, mükemmele, yâni romantik iyiye yönelenlerin nasıl realite tarafından cezâlandırılabilirliğini îkaz etmek üzere şu tarihî öğüdünde bulunmaktadır [Hükümdar., Bab: XV]:

"Birçok kimseler öyle hükümdarlıklar, öyle cumhuriyetler tasavvur etmişlerdir ki, böyle şeyler ne görülmüş, ne de işitilmiştir. **Çünkü insanların yaşadıkları tarz ile yaşamaları lâzım gelen (arzu ettikleri - D.H.) tarz arasında büyük bir mesafe vardır ki, yapılan şeyleri bırakıp da yapılması lâzım gelen şeyleri takip etmek tahaffuzdan ziyade inkiraza yaklaşmak demek olur.**"

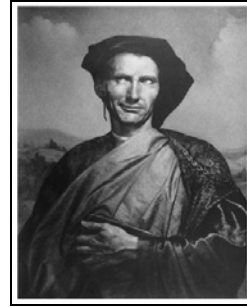
Yâni, Makyavel demek ister ki, yapabileceğinden daha fazlasını zorlama.

★★★

Cumhurbaşkanlığı seçimi için dikkate alınmasında fayda bulunan bir prensip olduğunu düşünüyorum.

August Ludwig von Rochau
(1810-1873)

Niccolò Machiavelli
(1469-1520)